Ч. 197 (13.436). Львів, неділя 30. липня 1933. Пошкова оплата зкраплюна гуртом. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Самооборона демократії в Чехословаччині.

(Кореспонденція з Праги).

У центральній Европі тільки Чехословаччина зберегла демократичний республиканський лад. Німеччина, Австрія, Угорщина перебувають під явними або замаскованими диктатурами. Чехословаччина має в своїх границях понад 3 і пів міліона німців. Вплив гітлеризму позначився і на німцях у Чехословаччині. Тут зростає число прихильників Гітлера. Але й поміж чехами зявляються малі групи фашистівського напряму. Фашисти чеські й німецькі хотілиб використати вигоди свободи демократичної держави для себе, щоби ту демократію зруйнувати й поставити на її місце диктатуру своїх партій. Само собою, німецькі фашисти в ЧСР хотілиб відірвати німецькі провінції від Чехословаччини й прилучити їх до „Третього цісарства“ Адольфа Гітлера. Навпаки, чеські фашисти на чолі з Гайдою та Стршібрним носяться з широкими завойовницькими плянами для збудування „великої Чехословаччини“.

Сучасна господарська кріза сприяє взагалі поширенню всяких неясних ідеольоґій. Ні демократія, ні диктатура не має сили, щоби перебороти економічну крізу. Під диктатурою суспільство безголосе, воно не сміє протестувати й нарікати, під диктатурою завсіди „на всіх язиках все мовчить, бо благоденствує“. В демократичній державі можна протестувати й дискутувати.

Але здоровий демократичний режім не може дозволити, щоб його противники боролися за свою диктатуру всіма засобами. Бо це булоб ознакою безсилля демократії і повелоб до руїни самої держави. Приклад такої боротьби безвідповідальних елементів бачила вся Чехословаччина на недавньому процесі чеських фашистів у Брні. При кінці червня суд закінчив цей процес, засудивши головного винуватця Кобзінека на 6 років вязниці, інших 47 учасників збройного нападу на військові касарні в Жіденіцах під Брном на коротше увязнення.

Доводиться частенько читати в чужій і в нашій „рідній“ націоналістичній пресі заяви, що, мовляв, не-фашисти — то все „шкурники“, а ось вони, фашисти, „щирі ідеалісти“, бо вони думають не про матеріяльні інтереси, а виключно про інтереси „нації“, „держави“ і т. д. Якже на практиці виявився той фашистівський „ідеалізм“ на процесі в Брні? Переважна більшість цих фашистів — робітники, майже всі без праці через крізу. Політична свідомість цих „фашистів“ дуже низька. Вони не знають, що є республика, демократія, що диктатура. Майже всі вони заявляють, що сподівалися від фашистівської диктатури праці й державних посад. Ось сільський наймит, який каже: „На селі росте нужда. Скоро всі стануть комуністами або фашистами. Я вийшов із комуністичної партії і приєднався до фашистів“.

Один із підсудних, селянин, щиро каже: „Мені цілком однаково, чи фашистівська, чи клерикальна, чортова чи бісова партія. Мені головне те, **щоб я мав у стайні добрі коні**“.

Кобзінек та інші „інтеліґентні“ фашисти обіцяли всім членам своєї організації все, що вони бажають: і посади, й працю, гроші й „добрі коні“. Задля цих „високо-ідеальних“ цілей ці „національні герої“ пішли руйнувати дисципліну в війську своєї держави, напавши вночі на касарні пішого полку в Брні!

Проти такої діяльности ворогів демократичного ладу — фашистів та комуністів — чеський парлямент рішив боротися рішучими засобами. Один із фашистівських українських публіцистів у Львові любить хвалити фашистів за те, що вони поступають „з більшовиками по більшовицьки“. Чеська демократія рішила, що можна й треба боротися „з більшовиками по більшовицьки“, але й „з фашистами по фашистівськи“. Звичайно, не треба цього розуміти буквально. Демократія не заводить „Чека“, „Овра“ чи подібних органів терору, як це робить Сталін. **Але в інтересі самооборони демократичного ладу** чехословацький парлямент ухвалив кілька законів, які значно підріжуть крила фашистам та комуністам у цій державі. Чеський парлямент постановив зробити „чистку“ **державного й громадського апарату** від тих елементів, що співчувають комуністам або фашистам. У вступі закону, прийнятого в кінці червня 1933 р. сказано:

„Щоби можна було успішно боротися проти будьякої небезпеки, безумовно необхідно виключити з усіх важних функцій суспільної адміністрації всіх тих, які, замісць того, щоби з усіх сил поборювати, згідно з своїм обовязком, протидержавну діяльність, самі свідомо її піддержують, або навіть цю діяльність розвивають. Категорично необхідно очистити суспільну адміністрацію від усіх цих елементів; неналежна поблажливість помстиласяб тяжко на державі та на її громадянстві“.

Чехословацька демократична держава не хоче, щоби вороги демократії жили й розвивалися в державнім апараті, коштом суспільства. Перед державний суд стане за нельояльність до конституції ЧСР кожний державний чи громадський урядовець, професор, учитель, суддя, лікар, старшина армії і т. д. Голова родини, що своїм коштом удержує своїх дітей або кревних, які ведуть політичну роботу проти демократичної конституції, теж буде відповідати, якщо не зможе вплинути на своїх допомоговців. (Втратить службові додатки, які дістає на членів своєї родини).

Разом із цим законом чехословацький парлямент ухвалив **закон пресовий**, який влекшує боротьбу проти тих, що нечистим і нечесним способом клевечуть проти своїх політичних противників. Зовсім недавно, наприклад, в чеській пресі був уміщений відклик якогось редактора, що пробував обвинувачувати чеського міністра залізниць Бехине за те, що ніби він мав розводитися зі своєю жінку і пропонував їй 80 міліонів корон відступного. Суд показав, що це все була вигадка від першого до останнього слова. Але процес за образу чести тревав більше року! Міністер Бехине є один з найвизначніших осіб чеського правительства, людина бездоганна, з великими заслугами перед народом і державою. Тепер процеси за клевету в пресі мають бути прискорені.

При обговоренні нового пресового закону в сенаті повстала велика дискусія між німецькими соціялдемократами, що належать разом з німецькими хліборобами до правительства, та опозиційними німцями й чехами. Само собою, проти нового закону протестували комуністи. Комуністичний сенатор Недвед вихваляв „свободу преси“ в Советськім Союзі! Німецький с. д. сенатор Піснер відповідав комуністам та фашистам, що завзято обороняли „свободу преси“ і покликалися на „демократичні засади“:

„Ті панове, які тут удають, що вони обстоюють демократію, роблять це не з любови до демократії, а тому, щоб її скасувати. **Демократія не сміє бути безборонна і безсила**“.

Так як в Австрії і в Чехословаччині німецькі провідні партії не хотять і чути про прилучення до „третього цісарства“. Диктатура національ-соціялістів у Німеччині завдала найтяжчих ударів **нім. соборницькій ідеї**. Натомісць демократична ідея виявила свою притягальну силу. Німці в Чехословаччині почувають себе при демократичному ладі „як дома“ і в масі своїй є добрими громадянами чехословацької республики. Це приклад **будуючої ролі демократії** в модерній державі.

К. О.

Меґальоман про „меґальоманію“.

У загальній протестаційній акції в справі подій на Великій Україні не забракло й голосу викиненого недавно з рядів УНДО „лідера опозиції“. Він теж заговорив у цій справі. І то як заговорив! Ось у ч. 166. „Нового Часу“ в замітці п. н. „Хвиля протестів проти подій на Великій Україні“ він між іншим написав:

„Своє слово висказали й усі українські національні партії. При цьому приходиться хіба висказати жаль з того приводу, що для тої всеукраїнської акції усі чинники не обєдналися в одному спільному комітеті, але поведи акцію кожний зокрема. **Наскільки ми провірили, виною цього є меґальоманія одної нашої партії, якій завжди ще здається, що вона всеціло репрезентує західньо-українське громадянство.** Але цей жалюгідний інцидент не може ніяким чином вплинути на ослаблення акції“.

Нема ніякого сумніву, що автор наведених рядків, редактор „Нового Часу“, вчора ще член ЦК УНДО, передучора посол УНДО до сойму, а нині викинений з тієї партії між іншим за меґальоманію, — говорить саме про УНДО. Він Українському Національно-Демократичному Обєднанню закидує „меґальоманію“, наслідком якої згідно з його самопевними міркуваннями (він пише: „як ми провірили“) не дійшло до створення спільного комітету всіх українських національних партій.

З нагоди тієї цинічної замітки подаємо до відома загалу українського громадянства ось що:

Ще дня 13. липня 1933 р. звернулася Українська Парляментарна Репрезентація УНДО з відповідним письмом між іншим до керуючих органів У. С. Р. П. (української соціялістично-радикальної партії) і до У. С. Д. П. (української соціял-демократичної партії), у якому просила

Wyciąg z protokolu wspólnego posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w składzie S. O. R. Tertil jako przewodniczący, S. O. M. Młynarski i Dr. J. Locker jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 186 czasopisma „Dilo“ z daty Lwów dnia 19. 7. 1933 do Sygn. VI 1 Pr. 357/33 na posiedzeniu niejawnem w dniu 24. lipca 1933. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 17. 7. 1933 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma „Dilo“ Nr. 186 z daty Lwów dnia 19. 7. 1933 zawierającego w artykule Podiji w seli Tiapcze i t. d. od słów za naslidok do słów podrażnenyj znamiona wyst. z art. 170 kk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. 12. 1862 Dzpp. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekr. na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie! Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu przez szerzenie nieprawdziwych wiadomości o rzekomych zajściach we wsi Tiapcze w pow. dolińskim w związku z wyborami do rady gminnej wywołać niepokój publiczny. Według §§ 467, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący Tertil. w. r. Protokuł. Broch w. r. Za zgodność (підпис нечиткий) st. sekretarz.

ві партії взяти участь у спільній нараді в справі подій на Великій Україні та в справі зорганізування спільної акції. На це запрошення радикальна партія не дала ніякої відповіди, а УСДП дала відповідь, що скористати з запрошення не може, бо „**представники УСДП і УСРП вирішили повести окрему акцію в тій справі разом зі всіми соціялістичними організаціями всіх держав і народів. Цю справу рішили ми повести в чисто політично-соціялістичному напрямі**“...

Зі сказаного видно, що Укр. Парл. Репрезентація бажала поставити акцію якнайширше, алеж вона не в силі була виявити більше ініціятиви та доброї волі, як виявила. Нікого до спільної акції притягнути насильно не можна. Такої штуки не втне і редактор „Нового Часу“, що має про цю справу свої власні „автентичні“ інформації. Не перевіривши справи у джерела і не спитавши нікого з ініціяторів наради з 20. липня п. редактор позволив собі копнути своїм копитом партію, яку сам уважав і прилюдно представляв у „Новому Часі“ не так давно за найбільшу і найвідповідальнішу за наше національне життя. При допомозі тієї партії, на жаль, розробляв і плекав він передовсім свою меґаломанію і тому можна йому тепер дарувати це копнення і то тимбільше, що ним досягає він перш за все себе.

Український Павільон на виставі в Шікаґо.

СВЯТОЧНЕ ВІДКРИТТЯ.

Як ми вже інформували наших читачів за американськими часописами виставу в Шікаго відкрили замісць 1. червня вже 25. травня, не зважаючи на те, що експонати у значній частині павільонів не були ще зібрані та впорядковані.

Свято відкриття робило враження військової ревії. Цей характер надав тому похід військових частин усякого роду зброї. Виглядало, начебто „тріюмфом століття поступу“ була „воєнна індустрія“. За військом їхав віз з американськими й чужими „королевими краси“ та їх придворними дамами. Далі йшов „похід на-

родів“, де українці звертали на себе увагу мальовничими народніми одягами. Український національний прапор маяв підчас свята на плятформі разом з прапорами інших народів, що беруть участь у виставі.

ЯК ВИГЛЯДАЄ ПАВІЛЬОН.

Український павільон у день відкриття вистави був готовий, але всередині, як більшість інших національних павільонів — порожній.

Павільон зладжений з дерева, на зразок хат, будованих з клеців, рублених в углах. Посередині павільону, головними воротами вхід до більшої салі т. зв. ротунди, над якою вибудована вежа. На вежі надпис „Ukraine“; всі чотири боки, в ночі освітлені рефлекторами. Від головної салі в обі сторони, йдуть кімнати для експонатів, у подвірі є ресторан і літня сценка під голим небом, які вже в день відкриття вистави були доступні для гостей.

ЗА БАГАТО ЕКСПОНАТІВ.

Коло 1. червня почали приходити перші експонати з Европи (більшість переслана через львівський комітет). Вони мусіли перейти перипетії ріжних митних і контрольних установ, заки опинилися в руках Комітету. Експонатів прийшло стільки, що Комітет рішив на протязі пятьох місяців вистави зміняти їх по черзі, бо нараз павільон не зміг би всіх помістити.

Їх поділено в павільоні на три головні відділи: експонати 1) народнього мистецтва, 2) модерного мистецтва і 3) матеріяли для пізнання побуту і культури України.

НАРОДНЄ МИСТЕЦТВО.

Перший відділ: народнього мистецтва найбільший розмірами, і найбогатший. На нього складаються в першій мірі вироби львівської кооперативи „Українське Народнє Мистецтво“ килими п. Кульчицької, кооп. „Гуцульщина“ і „Гуцульське Мистецтво“ в Косові, експонати, зібрані Студ. Комітетом, Жіночі Громади з Праги, деякі предмети прислані окремими громадянами, врешті експонати зібрані і закуплені в краю львівським Комітетом.

Він поділений на дві групи: етнографічну, де є оригінальні вироби народнього одягу, домашньої обстановки, тощо, в такому вигляді, як їх уживає в щоденному житті український нарід. Особливо цінні моделі народньої ноші на ляльках меншої і більшої величини. Крім мініятурних моделів, є зразки ноші в природній величині. Про них вже розійшлась по Америці реклямова анекдота, мовляв, до ляльки в Гуцульськім одязі заговорив американець, чи вміє балакати по англійськи, а Полтавку викрав хтось нічю з павільону, і лише сторожа нічна задержала втікача. Поплосту виглядають як живі.

Друга група це прикладне народнє мистецтво, себто етнографічні зразки, пристосовані до модерного вжитку, напр. на жіночі, одяги вишивані взорами народніх сорочок, для предметів домашньої обстановки, як скатерті доріжки, серветки, подушки, тощо. Велику кількість цих етнографічних експонатів закупив нюйорський „Союз Українок“ від львівської кооперативи „Українське Народнє Мистецтво“ для пропаганди української народньої культури в Америці, а покищо ця організація відступила їх до використання Українському Павільонові.

АТРАКЦІЯ ПАВІЛЬОНУ — АРХИПЕНКО.

В чотирьох кімнатах правого крила павільону містяться твори найбільшого українського представника модерного мистецтва, Олександра Архипенка. Є там сорок кілька різьб і образів, вміло розміщених під доглядом самого артиста. Приміщення збірки Архипенка, надає йому відразу інший характер, від богатьох інших національних павільонів, і підносить його до значно вищого рівня. Через Архипенка вся преса зараз звернула увагу на український павільон, який по словам шікаґівського щоденника „Шикаго Дейлі Нюс“ став на пять місяців важним осередком в мистецькому житті Шікаґа.

ІНШІ ЕКСПОНАТИ.

Частина експонатів львівського Комітету, головно образи, вислані нашими митцями, що прийшли пізніше, через ріжні труднощі при висилці, розміщена окремо.

Третя група експонатів в українськім павільоні це матеріяли до пізнання українського господарства: мапи, статистичні таблиці та діяграми, опрацьовані дуже дбайливо в Госп. Академії в Подебрадах.

У цьому відділі є теж збірка українських будівель, краєвидів і фотографій, прислана зі Львова; приміщені на стінах входової салі, виконані здебільша по мистецьки, дають гарний інформативний матеріял з нашого побуту.

ПРОПАГАНДА МІЖ ЧУЖИНЦЯМИ.

Павільон має ще дуже щасливе положення — він находиться при південних головних воротах і кожний, хто входить з цього боку на виставу, починає її оглядати від українського павільону. Тут є теж зупинка для електричної комунікації і гасло „Український Павільон“ звучить раз у раз на устах кондукторів.

Глибше зацікавлення Україною серед чужинців появляється аж тоді, коли вони оглянуть експонати, що є для них повною несподіванкою: це зразки якоїсь невідомої нації, невідомої культури... Провідниці по павільоні, діти вже другого покоління українських еміґрантів здають перед чужинцями щоденно іспити з українства, і треба признати, що дуже добре.

З приводу відкриття шікаґівської вистави та українського павільону — „Ілюстр. Кур'єр Цодзенни“ помістив минулого тижня знимку нашого павільону із докірливою заміткою, що польська державна нація, далеко багатша, культурніша від української не буде репрезентована в Шікаґо.

Провінція і отаманщина.

(Стаття б. посла О. Вислоцького.)

Хочу і я, селянин з глухої провінції, де почта раз або двічі на тиждень доходить, висловитися прилюдно в справі часописного двобою між п. Палієвом і УНДО. Відгомін у нас того двобою страшний. Це все провінцію несподівано заскочило і кожний лише раменами здвигав, бачучи цілі часописі записані одною лайкою, тай каже: ми вже така нація нещаслива що отаманів усе в нас подостатком, тільки здисциплінованих рядовиків немає. Через ту розпаношену в нас отаманщину ми і визвольну війну програли, бо кожний вояка був невдоволений, кожний по свому Україну будував, але лише таку, яку собі в своїй голові уявляв, іншої не хотів. Так і тепер з ред. Палієвом і Коханом. Хотять вони стати отаманами, бо на щож їм підчинятися іншим, коли вони оба можуть бути у верхах самі. А причина у ред. Палієва: подразнення амбіції, сидів у Бересті, стратив мандат, а пан Кохан це вже від давна права рука Палієва. Його пупіль. — Так каже глуха провінція і здається, що не помиляється. — Тепер кілька слів про пресу п. Тиктора. Вона широко розходиться завдяки ундистам, які на вічах поширювали її. Ред. Палієв думав, що вона тепер потягне за собою села. Одначе селяни вже зрозуміли, що не пора тепер на ліцитацію патріотизму. Не пора спорити, хто більший націоналіст, як це спорять нині з УНДО пп. Палієв і Кохан. З цими останніми знов спорять за те саме націоналісти з „Нашого Клича“. А може дочекаємось ще якихось нових надпатріотів. Як село нині думає і чого воно хоче, може п. Палієв довідатись хочби зі статті у ч. 28 „Народньої Справи“, де пише селянин М. Клепач. І цей голос є загальним голосом селян: не розбивайте нас, бо в єдности сила.

Маючи щотижня контакт із Бродами і з цілим повітом, знаю, що не лише селяни, але й священики та інтеліґенція питають мене, як б. посла, що це там у Львові за колотнеча? Про що властиво йде п. Палієву, чи не про „владу“? Чи він уже не має що робити, що приступив аж до ліцитації патріотизму. Вони просять мене: напишіть йому, — він-же ваш товариш берестеєць, — що це скандал у нинішню пору домову війну вести. А коли вже її веде, то нехай ясно ставить справу, нехай робить конкретні закиди УНДО і як член Ц. К. нехай вкаже іншу дорогу, по якій треба вести українську політику, бо кричати, критикувати — це не штука, але в нинішнім часі вести відповідальну політичну роботу, щоби не завести народ в сліпу вулицю — це штука. У політиці є все помилки. Їх можна критикувати, але внутрі, у себе, у власній хаті, а ніколи перед ворогом.

Так і я думаю. Я переконаний, що тепер не пора в таку важну хвилю для українського народу розривати партійну єдність і то найбільшої партії і кидати новий роздор між український нарід. В імя чого це робиться? Нині, коли з одного боку наша пропаганда за кордоном зробила своє і цілий світ нашим питанням заінтересований, а з другого боку, коли там за Збручем ліквідується рештки нібито української комуністичної держави, коли чільні українські комуністи там накладають на себе руки, щоби того, що тепер діється, не бачити, а тут каються перед українським народом за свої помилки (Волинець), коли там голод панує і пожирає страшні жертви, про що довідуємося не лише з ґазет, але і з листів, які майже в кожне село приходять — і врешті, коли селяни тут, у Галичині, переживають страшну кризу та нужду, якої не зазнали навіть підчас війни, то в імя чого робити роздор? Я живу в селі, де селяни не знали, що то брак хліба перед жнивами, бо таких не було. А тепер більша половина села в

має що їсти, не має де заробити. Від двох місяців не бачить хліба, а декуди навіть бараболь. Це факт! Це діється у нас на долах, а що-ж казати про гори? Люди подібні до кістяків, діти виділють у голоді, жнива оприпізнені, але Вч, панове невдоволені, не бачите цього, бо живете в місті. Не знаєте, що це значить не мати що їсти і тому енергію свою кидаєте на роздор, розбиваючи організоване українське політичне життя. Тепер не час валити українську інституцію, де всі не можуть бути Вашими однодумцями. Такою роботою долі українського народу Ви панове не поліпшите.

А до пана Кохана звертаюся як до селянина-інтелігента: „будьте джентельменом і зложіть посольський мандат, бо він уже не Ваш. Покажіть, що Вам не залежить на нім та верніться до плуга та коси, як я зробив і цілком за мандатом не жалую!

А до тих селян, які як той в „Народній Справі" М. Клепач хотять єдности, звертаюся як селянин із закликом: покінчіть уже раз з отаманщиною. Не дайтеся вести у внутрішню війну. Нам треба спокою для творчої праці, яка має нас довести до кращого завтра, а до нашого політичного проводу мусимо мати довіря, бо інакше спричинимо анархію, яка нас погребає на довгі віки.

Олександер Вислоцький,
бувший посол, берестейський вязень, господар у Гаях Дітковецьких, пов. Броди.

Ще в справі огидного злочину в Городку Ягайлонськім.

У справі збещещення могили пок. Березиньського і Старика одержуємо дальші вістки: Цею справою занявся енергійно посол д-р Біляк, який вже в кілька годин по відкритті огидного злочину інтервеніював у начальника відділу безпеки львівського воєвідства п. Сохансько-го. На його приказ почалися енергійні доходження поліції під кермою городецького старости Фрончковського і ком. Маєвського, які довели до відшукання викрадених тіл. Злочинці сховали деревляну скриню з тілами обох покійників в гробівци на цвинтарі в Городку Яг., віддаленім 50 кроків від дотеперішнього гробу. Щоби добути її з гробівця, треба було розкопувати вхід до нього і щойно при помочи 4 людий з трудом видобуто скриню з тілами. Виходить з того, що у викраденні скрині, викопуванні й закопуванні її мусіло брати участь **принайменше 6—8 злочинців і зужити на це щонайменше 2 години часу.** Цвинтар окружений з усіх боків публичними дорогами з чого видко, що злочинці мусіли себе почувати зовсім безпечними.

Скриню з тілами відкрито в четвер в 4 год. рано після кількагодинного перешукування цілого цвинтаря. Сейчас зложено судово-лікарську комісію та до участи в ній запрошено відпоручників українського громадянства в особах посла д-ра Ст. Біляка і дир. Вас. Процишина. По витягненні скрині з гробівця, отворено її та стверджено, що в ній находяться тіла обох покійників. Тіла є вже в цілковитому розкладі. Скриню перенесло з трудом 4 людей з поворотом до давнього гробу, який засипано, уставлено на ньому викинений підчас збещещення хрест та уложено вінки. Поліційні доходження ведуться далі, а українське громадянство з нетерпеливістю жде відшукання злочинців, про яких ходять преріжні чутки. Та чи найдуться?

Світова господарська конференція скінчилася.

Мінімальні висліди конференції. — Головна її ціль. — Загальне невдоволення Америкою. — Конференція відложена.

З Льондону повідомляють, що 27. ц. м. відбулося останнє пленарне засідання світової господарської конференції. Наради відкрив предсідник Мекдональд, після чого промовляли справоздавці комісій монетарної та господарської, вказуючи на деякі успіхи конференції. На те заявив голяндський премієр Колійн, що конференція не осягнула майже нічого, з виїмком незначного знесення обмежень в міжнародній торговлі. Президент німецького банку д-р Шахт зазначив, що успіхи конференції ніякі, а її резолюції не ріжняться нічим від звичайних міжнародніх зїздів, яких було багато. Зовсім відемно висловився про конференцію Невіль Чемберлен, висловлюючись гостро про відпірне становище Зл. Держав, які своєю валютовою політикою погіршили господарське положення цілого світа. Американський делегат Кордел Гал (Hull) передав декларацію през. Рузвельта з висловом пошани для відваги й терпеливости предсідника конференції Мекдональда, завдяки чому народи світа можуть дальше обмірковувати спільні справи.

Декларація Рузвельта була несподіванкою навіть для Мекдональда і була принята конференцією дуже холодно. Загально надіялися, що Рузвельт виступить з якоюсь сензаційною декларацією, що гарантує швидке відновлення праці конференції.

Предсідник конференції Мекдональд у своїй кінцевій промові старався виловити щось позитивне з нарад, але врешті признав, що висліди конференції мізерні. Говорячи те з нотою болісного розчарування, англійський премієр ствердив, що стабілізація валют це ціль, до якої прямують всі держави, що взяли участь в господарській конференції. Треба тямити, що конференція не закривається, тільки відкладається.

Коли делегації покидали салю нарад, видко було вдовілля, що клопоти конференції нарешті скінчилися.

З життя Православної Церкви в Польщі.

VI.

ПАСТИРСТВО НА УСЛУГАХ РУСИФІКАЦІЇ.

(Докінчення).

Русифікаційна політика в Православній Церкві в Польщі, разом з її найвищим провідником — Митроп. Денисом, відсвяткувала в цьому році 10-літній ювилей. Для православного громадянства — українського й білоруського — вона творить річ уже стару та загально відому. Польська преса не помічала її до цього часу; навпаки, вона все виступала по стороні православної ерархії проти українських і білоруських домагань; доводила все льояльність і державне наставлення цієї ерархії та твердила про факт поступової, хоч і повільної польонізації церковного життя. З другого боку, симпатіями до українського й білоруського національного руху як на полі загального громадського життя, так зокрема й особливо на полі життя церковного польська преса не грішила; навпаки, вважала цей рух шкідливим і в інтересах „польської рації стану" вимагала його поборювання. Не треба вірити, щоби нині польська преса змінила свій спосіб думання, перейнялася жалем до гноблених церковною русифікацією українців і білорусів та виступила в їх обороні. Не приходиться так вірити вже просто тому, що засадничий погляд польської преси на національне питання не зазнав найменшої зміни.

Деж причина, що польська преса нині виступила вже проти русифікації, забувши всі свої попередні твердження про поступовий і польонізаційний процес, що його переживає Православна Церква? На це питання Митрполія в свому „Воскресном Чтенії" дає таку відповідь:

„Цілу оправу розглядає (польська преса) якось ми-моходь і між іншим; неначе за нею заховалося щось інше Можливо, що ми моглиби до певної міри навіть думатися в чім річ, але на жаль поки не можемо голосно висловити своїх здогадів" („Воскр. Чтеніе" ч. 26, ст. 416).

Очевидно, для вищої церковної влади причина несподіваної нагінки на неї за русифікаційний курс лише предмет здогадів, які льояльність позволяє робити, але не висловлювати. Посол С. Хруцький у статті „Московський дух у Православній Церкві" („Діло" ч. 168—169) передає чутки про „торги" (називаючи їх „палкими спорами"), які нині провадить підготовча до Собору комісія над статутом Православної Церкви. Можливо, що „чутки" п. Хруцького є власне ті „здогади", що їх голосно Митрополія не сміє висловити.

Одначе ці „чутки-здогади", не вияснюють справи, а на тлі церковного життя творять явище взагалі малозначне. Православна ерархія ніколи не робила опору всім урядовим проєктам і нині робити не буде; щоби дати „докази польського державного патріотизму" (вислів газети „Русскій Голос" ч. 21 і „Воскр. Чтеніе" ч. 25), вона йде на всі вимоги, поскільки останні не торкаються її матеріяльних вигід: погодилась же вона на „новий стиль", на автокефалію, „tymczasowe przepisy", польонізацію вищої богословської школи, навчання релігії польською мовою і т. д. Коли би й існував якийсь пункт розсходження в передсоборній комісії, то непорозуміння зліквідували би „внутрішніми" засобами, не звертаючись до послуг преси й не виявляючи перед публичною опінією того болота, що панує безпросвітньо в Православній Церкві.

Ні, причина нагінки на ерархію за її русифікаційний курс — лежить в іншій площині. У звязку з ювилеєм Голови Православної Церкви в Польщі польська політика підвела підсумок своїм досягненням у церковній царині, і переконалася, що всі її пляни та проєкти дали лише негативний вислід: за польонізацію церкви на папері заплачено русифікацією її на ділі; під опікою й охороною державних чинників московське духовенство зміцнилося, збільшилося й зорганізувалося, а Церкву в Польщі зробило російською установою; поборювання українського й білоруського духа використано в інтересах русифікації.

„Ювилейне торжество", влаштоване владою в Варшаві 30. квітня, роскрило варшавським політикам очі, і вони правильно зрозуміли, що про польонізацію польського православія можна говорити з таким же правом і з такою ж претенсією на дійсність, як і про українізацію або білорусизацію; що це православія є польським по імени, а російським по змісті та дусі. Виступи на цім „торжестві" польські й українські не могли замилити очей...

Чи нагінка польської преси на русифікацію церковну не потягне за собою засадничих персональних змін у нинішній ерархії та в положенні українсько-білоруського питання, в Церкві? Ні. Вона, ця нагінка розпочата й робиться тільки в інтересах церковної польонізації.

„Духовенство православне — пише „Ілюстрований Кур'єр Подз." — мусить зрозуміти потреби громадян польської держави віри православної. У Польщі обовязує польська рація стану, а ця польська рація стану не дозволяє русифікувати поляків, волинських українців (в оригіналі: русинів — А. Г.), поліщуків чи білорусів під серпанком релігії. Це зрозуміння мусять перенята чинники керуючі Православною Церквою, в ступіні вистарчаючім для заспокоєння польських державних чинників і польської публичної опінії".

Переконавшись, що поборювання українського й білоруського обличчя церковного життя привело не до його польонізації, а до русифікації, польська преса розпочала нагінку на русифікацію, щоби привести керманичів Православної Церкви в Польщі до зрозуміння „польської рації стану" і нагнути їх до активної польонізації. Ось де належить шукати розгадки нинішнього протирусифікаційного наставлення цієї преси. Немає найменшого сумніву, що московське духовенство постарається зложити докази вимаганого від нього зрозуміння, поробить для заспокоєння польської опінії деякі уступки, але засадничо Православна Церква в Польщі надалі лишиться в його руках, з характером російським, до всього українського й білоруського ворожим, де в чім обкроєним польською політикою.

Православні українці й білоруси повинні застановитися над положенням своєї церковної культури, а передовсім зрозуміти ті обставини, що спричинили це положення. Остання витворилося завдяки двом засадничим фактам: релігійному поєднанню з московським православієм та характерові боротьби з ним.

Поєднання з православною Москвою мало у наслідку обмосковлення церковного життя українців і білорусів, панування над ними московського духовенства, матеріяльний їх визиск. Інакше не могло бути: церква московська не могла прихильно [illegible] до них, бо вона мо-

сковська: вона мати лише для одного народу й мачуха для всіх інших. Тому подякувати росіянам за ці „блага“ церковного поєднання з ними й зріктися його — єдиний льогічний висновок з сучасного стану річей та єдиний практичний шлях до визволення з-під московського гніту. Але всі дотеперішні українсько-білоруські змагання до цього визволення не дали додатніх наслідків на ділі тільки тому, що провадилися тільки внутрі московського православія. Ця обставина давала можливість русифікаторам поборювати непокірних українців і білорусів церковними засобами (нагінкою на них, звільненням з посад їх прихильників, анатемою), компромітувати ідейність їх стремлінь, закидаючи їм шовінізм та церковний партикуляризм, зацьковувати на них польську опінію та ратуватися за допомогою світської влади.

Цілком інакше виглядатиме українсько-білоруська боротьба проти русифікації, коли вона вийде за межі православія московського й буде провадитися на площині Православія вселенського, соборного, католицького: коли українці й білоруси шукатимуть задоволення своїх духових потреб у лоні саме цього Православія (нагадуємо й підкреслюємо тут, що зненавиджене московським духовенством слово „католицький“ власне значить, як виясняв ще знаменитий Дмитро Туптало: „соборний, вселенський, повсюдний і поєднаний“). Церква вселенська чи католицька — мати всіх народів, і в її лоні ще не зник ні один нарід; противно, вселенське розуміння церковности не тільки оберігає кожний, перейнятий цим розумінням, нарід від винародовлення, але підносить його національну свідомість, забезпечує йому рівноправне положення в родині інших народів.

Але вселенське розуміння церковности дається тільки через церковне поєднання, з яким воно рівнозначне. Тому останнє є для православних українців і білорусів не тільки шляхом до визволення з-під московського духовного ярма, а також задатком їх духовної культури та поступу.

Ант. Гірський.

Новий самоуправний закон.

XIII.

ДИСЦИПЛІНАРНА ВЛАДА НАД ЧЛЕНАМИ УПРАВНИХ ОРГАНІВ.

Як сказано, члена управного органу можна зложити з уряду тільки на основі правосильного дисциплінарного присуду. Вийде окремий дисциплінарний закон, а покищо професійних і непрофесійних членів управного органу можна зложити з уряду: 1) коли вони зі шкодою для публичного інтересу не виконують своїх обовязків, або виконують їх недбало або несправедливо і 2) коли своєю поведінкою обнижують повагу і довіря, яких вимагають їхнє становище. Непрофесійних членів управних органів усуває з уряду воєвода при співучасти воєвідського виділу з рішаючим голосом, якщо йде про волости або невиділені міста. Те саме право має міністр внутрішніх справ на внесок воєводи при співучасти воєвідського виділу з рішаючим голосом, якщо йде про членів повітового виділу або непрофесійних членів управ і професійних членів управ невиділених міст. Рада міністрів на внесок міністра внутрішніх справ рішає, коли треба зложити з уряду професійних членів виділених міст. У кожному випадку переводять подрібне доходження, а інтересований має право бути при переслуху свідків, ставити їм запити і взяти собі оборонця зпоміж членів устроєвих органів, якогонебудь самоуправного звязку, або зпоміж самоуправних або державних функціонарів. Зокрема перед виданим рішенням про зложення з уряду інтересований має мати змогу зложити безпосередньо перед воєвідським виділом (перед міністром внутрішніх справ) устне вияснення щодо фактичних обставин, що мають стати основою для рішення. Саме рішення має мати правне і фактичне узасаднення, а якщо видав його воєвода, істнує право відклику до 14 днів до міністра внутрішніх справ. Від остаточного рішення в адміністраційній дорозі є право позву до Найвищого Адміністраційного Трибуналу. Перед остаточним рішенням в адміністраційній дорозі не можна розписати нових виборів.

Професійний член волосної — міської — управи у випадку зложення його з уряду має право з фондів даної волости — міста — до емеритального забезпечення таке саме, як професійні члени управи, з якими розвязалися службово без їх вини. Професійний член управи, що не придбав ще права до емеритури, має право до одноразової відправи з фондів волости — міста — у висоті півтора місячної платні своєї платні за кожний вислужений рік, який зачисляють до виміру емеритури, а найменше у висоті трьохмісячної востаннє побираної платні.

ПРИПИНЕННЯ В УРЯДУВАННІ.

Властива надзірна влада має право припинити (засиступувати) у виконуванні служби члена управного органу, коли проти нього почали карно-судове поступовання, або йде службове доходження, щоби зложити його з уряду, як-



що з огляду на рід і вагу закиненого йому переступства або нарушення службових обовязків є вказане усунути його від виконування службових обовязків. Ту постанову стосують тільки тоді, коли не ведуть проти члена управного органу карно-судове поступовання за злочин, за який суд визначує утрату громадянських і почесних прав. Коли члена управного органу зачинили у слідчій вязниці, тоді мусять припинити його в урядуванні. Властива надзірна влада може обмежити платню найбільше до половини на час припинення у виконуванні служби професійного члена волосної — міської — управи, коли виявиться обставина, що виключила би його вибиральність, або коли йде карно-судове поступовання за переступство, за яке суд визначує утрату громадянських і почесних прав. Якщо члена управного органу засудили правосильним присудом за переступство, що потягає за собою втрату громадянських і почесних прав, тоді часу припинення у службі не зараховують до часу чинної служби. У цьому випадку не має він права жадати виплати частини задержаної йому платні.

Від рішення, яким припинюють у службі, або обмежують службову платню, має інтересований право відклику до безпосередньо вищої влади, яка рішає остаточно; відклик треба внести не пізніше як до 14 днів від дня, коли доручили рішення.

Компетентною у справі припинення в урядуванні або обмеження службової платні є: щодо війтів — бурмістрів — президентів міста — і їх заступників та влада, що затвердила вибір тих осіб; щодо волосних лавників і лавників міст, невиділених з повітового самоуправного звязку, повітові старости; врешті воєводи щодо лавників, виділених міст і членів повітових виділів. Старости і воєводи рішають, засягнувши передтим думки повітового (воєвідського) виділу. Міських лавників у Варшаві припинює в урядуванні міністер внутрішніх справ.

Непрофесійні члени управних органів не дістають ніякої винагороди в часі припинення їх в урядуванні. Одначе надзірна влада може признати бурмістрові у місті з числом мешканців понад 5.000 право до обмеженої платні на означений час, або на весь час припинення в урядуванні. Від рішення влади у справі припинення в урядуванні або обмеження платні має бурмістр право відклику до 14 днів від дня доручення рішення — до безпосередньо вищої влади, яка рішає остаточно

Пос. Д-р Ст. Баран.



Припинення появи „Української Думки“.

У Львові появилася летючка такого змісту:

До Передплатників, Читачів і Прихильників часопису „Українська Думка.“.

Отсим подаю до відома, що як видавець і відповідальний редактор тижневика „Українська Думка“ припинив я дальше видавання цього часопису з хвилею, коли до Львова прийшла страшна вістка про трагічне самогубство б. наркомюста і б. наркомоса, а останньо заступника голови ради нар. комісарів Радянської України, Миколи Скрипника. Останнє число „Української Думки“ (25-те) появилося дня 6. липня 1933, з датою 8. липня 1933.

В останнім часі, коли на Україну прийшов з Москви з диктаторськими повновластями Постишев, а наркомосом став знаний русотяп Затонський — почався на Україні скажений наступ проти всього що українське. Протестом проти цього русотяпського наступу на Україну було недавне самогубство найчільнішого українського радянського письменника під сучасну пору Миколи Хвильового та в останнім часі самогубство найвизначнішого державного мужа Радянської України Миколи Скрипника.

Покривати, тушувати і обороняти те, що тепер на Україні діється взагалі, а зокрема плюгавити память Миколи Скрипника вилумками про його звязки з якимись шпіонами — як це роблять інші львівські радянофільські часописи — „Українська Думка“ ніяк не може і не хоче, противно проти московського походу спрямованого на знищення України та проти огидного плюгавлення памяти Миколи Скрипника, якнайбільше рішучо протестує.

Львів, 25. липня 1933.

За Видавництво „Українська Думка“
Юрій Танчаковський.

Для полагодження евентуальних адміністраційних справ просимо звертатися на адресу Вид. „Українська Думка“, Львів, почтова скринька ч. 179.

Щоби баламутство не ширилося.

„Новий Час“ в числі 164. з д. 27. 7. 1933. під заголовком „Голос з Краю“ помістив за підписом п. Костя Мигаля голови Повітового Комітету УНДО-ня резолюції ухвалені Пов. Нар. Комітетом і Повітовою нарадою членів УНДО-ня з Белзі дня 23. липня 1933.

Фактом є, що на 23. 7. ц. р. були скликані до салі Народнього дому в Белзі наради: 1) Анкета молочарська в справі заснования Районової Молочарні і 2) Філії „Сільського Господаря“ на біжучі теми.

В обох цих анкетах взяло участь 70—80 громадян. Коли по скінченні нарад учасники розійшлися, залишилось на салі в кутику кільканадцять одиниць з-під стягу п. посла Кохана і його адлатуса п. Костя Мигаля, на пару хвиль і подані в „Новім Часі“ резолюції ухвалило і не дивно, що одноголосно, бо можна їх було почислити на пальцях одної руки, а про згадане „довіря“ до п. пос. Кохана далобися дуже багато сказати.

Громадяни Белза.

Боротьба з комуністами в Німеччині.

З ріжних сторін Німеччини приходять вістки про арештування комуністів і бійки з ними. В Зісені під Штутгартом невідомі люди стріляли до стежі штурмовиків, ранячи тяжко одного гітлерівця! В Ангермінде арештовано й відіслано до концентраційного табору в Оранієнбурзі одну жінку, що писала анонімні листи до націонал-соціялістичних провідників. В лісі між Стрілярівицями і Муховицями на Горішньому Шлеську арештовано групу комуністів з 14 осіб, що відбувала нараду. Масові арештування переведено на терені Шавмбург-Ліпе. В Реклінгавзені поліція відкрила склад зброї, закопаної в землі.

Німецькі еміґранти за кордоном.

„Ле Рампар“ повідомляє, що у Франції знаходиться коло 30 тисяч еміґрантів з Німеччини, з чого тільки кількасот осіб є німецькими соціял-демократами, а решта самі жиди. Подібне процентове відношення еміґрантів жидів до німецьких соц.-демократів є серед німецьких еміґрантів у Чехословаччині, окрузі Сари, Голяндії й Швайцарії. Взагалі в тих краях є коло 60 тисяч еміґрантів з Німеччини, з того соц.-демократів 10 проц.

„КОДЕКС ПРАЦІ" ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТА.

НЮ-ЙОРК, 28. 7. ПАТ. Акцію през. Рузвельта за зменшенням години праці і підвишкою платень зустрінуло громадянство Зл. Держав прихильно. Тому през. Рузвельт підписав „кодекс праці", на основі якого час праці у приватних підприємствах виноситиме не більше як 32 год. тижнево. У всіх державних підприємствах час праці виноситиме 40 год. Найвища винагорода за одну годину праці виноситиме 45 центів, а в полудневих стейтах 35 центів.

—o—

По широкому світі.

— Французька преса повідомляє, що Еріо виїде 3. серпня ц. р. з Марсилії в супроводі сен. Серлена і деп. Бастіда на Стамбул до Радянщини.

— Еспанська рада міністрів рішила визнати радянську республику й навязати з нею дипльоматичні зносини.

— Рада Союзу Народів відбуде 3. серпня ц. р. засідання задля поладнання болівійсько-парагвайського конфлікту.

—o—

НОВИНКИ

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 33-50

— Відома кравецька робітня Михайла Стеця при вул. Зеленій 31 перенесена на вул. Ягайлонську ч. 24. Чемно прошу не оминайте свого. 3-4

— Перед тижнем відкрила фабрика „Фортуна Нова" свою власну крамницю з солодощами при вул. Руській ч. 20 (дім Дністра). Просимо ваше Громадянство не забувати на неї. 5—6

— Треба постояти за своє. З Криниці повідомляють, що там нема ані в продажі ані в купілевій читальні ніодного українського часопису. На запит, чому воно так, купільна управа пояснює, що ніхто українських часописів не домагається. Коли в читальні є польські і жидівські часописи з усіх закутин держави, то могли би бути теж часописи українські бо українських гостей в Криниці є досить. Треба тільки хотіти постояти за своє, як це роблять інші народи.

— Рільний страйк. У Любачівщині і Равщині вибух страйк рільних робітників, занятих на двірських полях, переважно при жнивах. Двірська служба до страйку не прилучилася. Страйкарі домагаються підвишки нагороди, яка виносить пересічно по 50 гр. денно за кільканайцять годин праці.

— Новий міський податок входить в життя з днем 1. серпня ц. р. Є це податок від всяких публичних забав, розривок і видовищ і буде виносити 1 до 60 прц. залежно від категорії імпрез. Від фільмів платиться залежно від роду і кваліфікації 5—35 прц. Про кожну забаву та імпрезу треба повідомити маґістрат на два дні наперед. Податок обчислюється на основі ціни і числа проданих білетів.

— До відома батькам-урядовцям. В новинці, поміщеній в ч. 193 „Діла" про приймання дітей державних функціонарів до державних середніх шкіл зайшла цифрова помилка. Треба читати: Зголошуватися в дирекціях шкіл найпізніше до 3. серпня (а не вересня) ц. р.

— Не буде знижок залізничих білетів, хоча поголоски про це у пресі мали своє повне виправдання. Коли управа залізниць пускає прогулькові знижкові поїзди, люди виповнюють їх негайно і тисячі не можуть добитися білетів. Саме тепер, при прегарній погоді, якби ціни білетів були вдвоє нижчі, то нема сумніву, що залізниці заробили би вдвоє більше, ніж при тих високих цінах, які стримують більшість охочих від подорожі.

— Прогулькові потяги. Львівська дирекція залізниць вишле в неділю 30. ц. м. два популярні прогулькові потяги: 1) в незнане, відїзд зі Львова в год. 6.05, ціна білету 6.70 зол., поворот год. 21.50 і 2) до Сколього, відїзд зі Львова год. 6.11, ціна білету 5.70 зол., поворот год. 22.58.

— Податкові полекші. Скарбова влада виготовляє розпорядок про податкові полекші. На основі того розпорядку всі податкові залеглости сперед 1. жовтня 1931 р., які не переходять суми 50 зол., а також проценти кари за проволоку будуть відписані. При вищих сумах сплати будуть розложені на рати. Оскільки довжник може забезпечити належитість гіпотечно, сплати будуть розложені на 10 років і розпочинаються в 1935 р. Опроцентування передбачене 4 і пів річно. Залеглости, не забезпечені гіпотечно, будуть розложені на три роки з опроцентуванням 6 проц. річно.

— Контингент вивозу худоби. Вивозова роздільна комісія у Варшаві радила 25. ц. м. над поділом між поодиноких експортерів контингенту вивозу худоби до Австрії на серпень ц. р. Комісія приділила на той місяць 9.720 живих штук і 1.512 штук битих.

— Львівські вломники в Бібрці. До громадського уряду в Бібрці дісталися в ночі вломники, розбили фахово огнетревалу касу і забравши 460 зол., відїхали самоходом до Львова. Успіх тієї виправи заохотив вломників спробувати ще раз щастя в Бібрці, бо після двох днів вони знову явилися в цьому місті і заїхали в ночі під почтовий уряд. Однак бібрецька поліція теж не спала. Вона наскочила на нічних гостей і зловила їх разом з автом та валізою, в якій були прилади до вломуу. Є це знані касові вломники: Владислав Бобеля, Ян Біли, Мошко Дон і Соломон Шварц. Арештовано теж шофера Мих. Ґуречкевича. Всіх відставлено до Львова.

— Львівська хроніка. Карний трибунал у Львові засудив 33-літного Федька Пелеха, господаря з Полянки, на 5 літ вязниці за те, що застрілив з револьвера двох пасербів підчас сварки за маєток. — Теклю Бадус, служницю купця Як. Ґешвінда, арештовано за крадіж 2.000 зол. на шкоду свого службодавця.

— Краєва хроніка. В Делєві пов. Товмач утопився, купаючись у Дністрі, 19-літній Осип Жиляк. — Інж. Ст. Сказу, що перебував на літнищі в Кутах, обікрали невідомі злодії на 2.100 зол. — У Ворохті обікрали віллю „Над Прутом", забравши на шкоду Ерни Треґер з Варшави ріжні річи вартости 500 зол.

— Бандитський напад. До мешкання Ліндаверів у Косові вломилося двох людей озброєних револьверами та ножами і зажадали видачі грошей. Стрінувшись з відмовою напасники покололи ножами домівників і зрабували 397 зол. та ріжні цінні річи. Поліція глядає за бандитами.

— Зле вибралися. До громадської канцелярії в Братківцях пов. Стрий вломилися злодії й розпороли огнетревалу касу, в якій найшли 75 сот. З тієї квоти забрали тільки 23 сот., а решту лишили. Технічне розбиття каси вказує на фахових вломників.

— Палкий рабін. У польськім місті Рембертові суд жидівської громади судитиме місцевого рабіна Кестенберґа, якого подали в суд одночасно дві жінки: одна його льокаторка, друга служниця. Рабін обвинувачений у любовних зносинах з обома. Коли він хотів позбутися своєї льокаторки, вона зміркувала, яка цього причина і ввійшла у порозуміння зі служницею, що теж не була вдоволена палким, а дуже скупим і невдячним рабіном.

— Ріжні вістки. Звістка повторена всією пресою буцім-то Ватикан стає членом Ліги Націй, неправдива. — Альбанський король Агмед Зоґу має горляні сухоти; стан його безнадійний. — Помер серед нерозяснених обставин японський маршал Муто, амбасадор при манджурськім уряді; підозрівають, що його отруїли. — Найвищий московський суд засудив на смерть Купарова, капітана баржі, що потонула на Волзі разом із 90 пасажирами. — Підчас шахових міжнародніх змагань у Гаазі помер на удар серця 66-літний голяндець д-р Олляид саме у менті, коли підчас гри мав посунути фігуру. — Німецька летунка Еллі Байнгорн перелетіла Африку на просторі 33.000 км. — У Загребі вибудують „Палату мистецтва" за 2 міл. динарів; будовою займеться мистецьке товариство, що раніше мало намір вибудувати памятник у честь короля Петра. — У Феррарі почалися свята з нагоди 400-ліття смерти Аріоста, автора „Шаленого Роляндa"; університет організує святочну академію. — Французька археольоґічна місія в Дамаску розкопала жидівську святиню з I. ст. перед Хр.; є там мозаїки, що зображують мандрівку жидів з Єгипту.

— Твори Стефаника. Вже вийшло повне збірне видання творів Василя Стефаника з ілюстраціями артистів графіків Василя Касіяна і Миколи Бутовича. Видання бібліофільське, друковане в дуже обмеженій кількости примірників. Книжка переплетена в ціле полотно. Обгортка проекту артиста графіка Павла Ковжуна. Ціна книжки 25 золотих, які можна сплачувати догідними місячними ратами. Замовлення і гроші слати на адресу: „ЦЕНТРОБАНК", Львів, вул. 3-го Мая 15. Конто П. К. О. 143.467. 2256 5—5

З кіна.

Кіно „Касіно": „МОКРА ПАРАДА".

Фільма має гомінку фірму Аптона Сінклера, що у низці своїх повістей і памфлетів обвинувачує від десятків літ американську плютократію, хабарництво і всякого роду зловживання. Ця фільма хоче показати деякі моменти з історії прогібіції та страшні наслідки алькоголю. І самі ці історичні моменти і вибрані приклади дуже бліді, навіть без відповідних ниток інтриги, якими голівудські фабрики звязують свої кінові сензації, щоби збільшити увагу глядача. Ні сліду тут розмаху великого народнього трибуна, що вміє попадати у патос, коли бачить кривду та несправедливість.

СПОРТ.

Змагання наколесників.

В неділю 6. серпня організує У. С. К. „Тризуб" наколесницькі змагання на 50 км. з нагородами. Змагання відбудуться на шляху Р. К. С. в Богданівці; зголошення приймає до 4. VII. У. С. К. „Тризуб" Львів XV Церковна 2. Змагуни замісцеві матимуть запоможений нічліг.

ПЕРЕМИСЬКА ПОЛЬОНІЯ МИСТЦЕМ А-КЛЯСИ.

На спортовому стадіоні в Стрию відбулися 27. ц. м. третя вирішна стріча між Польонією (Перемишль) і Леґією (Львів) за мистецтво львівської А-кляси. Змагання скінчилися перемогою Польонії у відношенні 2:0 (1:0), наслідком чого перемиська дружина здобула мистецтво А-кляси львівської округи й буде боротися за вхід до Ліґи.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.
Субота 29. липня год. 8. веч. „Утікла мені перепелячка“. Гостина Крак. Театру ім. Словацького.
Неділя, 30. липня год. 8. веч. „Єгипетська пшениця“. Гостина Крак. Театру ім. Словацького.

Театр Ріжнородностей.
Театр нечинний з причини ферій.

Кіна.

АДРІЯ: „Демон смерти“.
АПОЛЬО: „Вязень з Кавени“
АТЛЯНТИК нечинне до 15. серпня ц. р.
КАСІНО: „Мокра парада“.
КОПЕРНИК: „Загадковий дім“.
МАРУСЕНЬКА: „Загадковий дім“.
МІРАЖ: „Мадам-сатана“.
МУЗА: „Маски д-ра Фу-Ман-Чу“.
ПАЛЯС: „Моя дружина — авантюрниця“.
ПАН: „Муж з уваи“ і „Побіда“.
ПАСАЖ: „Їздець без голови“.
СТИЛЕВЕ нечинне з приводу реконструкції.
ХИМЕРА: „Жінка без майбутньости“.
УТІХА: „Голос пустині“ і „Ревія“.

АДВОКАТ
Д-р РОМАН СЛЮЗАР
перенісся з Микулинець
ДО БУЧАЧА
де веде свою адвокатську канцелярію в домі адвоката д-ра Боцюркова напроти суду. 4 2—2

Закордонне радіо.

Субота, 29. липня 1933.

Братислава (279,3) 20.00 Оперетка; **Брно** (341,7) 18.25 Концерт солістів; **Рим** (441,2) 21.30 Концерт; **Відень** (518,1) 19.15 Опера; **Рига** (525) 19.30 Концерт; **Харків** (937,5) 8.00 Грамофон; 9.15, 18.00, 19.00 Концерт; **Давентрі** (1554,4) 20.00 Радіокабарет; **Париж** (1724,1) 12.00, 20.00 Грамофон, 14.45 Змагання за чашу Дейвіса.

Неділя, 30. липня 1933.

Мілано (331,4) 20.35 „Еміль“ опера; **Ляйпціг** (389,6) 20.00 „Циганська любов“ оперетка; **Білгород** (429,7) 19.00 Югославські пісні; **Стокгольм** (435,4) 20.00 Симфонічний концерт; **Рим** (441,2) 20.45 Оперетка; **Відень** (518,1) 11.00 Симфонічний концерт; **Харків** (937,5) 9.00, 13.05, 15.00, 18.00, 19.00 Концерт, 10.00 Музика, 16.20 Грамофон; **Гільверзум** (1875) 14.40 Концерт.

Львівське радіо.

Субота, 29. липня 1933.

7.00—7.55 Ран. програма; 12.05, 17.00, 19.40, 22.00 Трансмісія з Варшави; 14.55, 15.15, 18.35 Грамофон; 15.10 Сільва рерум; 15.25 Господарський комунікат; 15.35 Збіжева біржа; 16.00, 21.30 Концерт; 18.15 Відчит; 19.20 Всячина; 21.15 Серед книжок.

Неділя, 30. липня 1933.

1.00 Концерт, 13.05 Метеорольогічний комунікат; 13.10, 14.00, 14.20, 17.00, 19.40 22.00 Трансмісія з Варшави; 16.30 Популярний концерт; 18.40 Всячина; 21.00 „На веселій львівській хвилі“; 22.25 Спортові вісти; 22.45 Танкова музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Управа Нар. Лічниці подає до відома, що її амбуляторія буде з причини ремонту замкнена від 31. 7. до 13. 8. 97 1-1

БІРЖА.

ДОЛЯР ЗНОВУ ІДЕ ВГОРУ.

В пятницю 28. липня Філія Польського Банку у Львові платила вполудне по 6.60 зол. за доляр. На чорній біржі плачено по 6.80 зол. за доляр. Тенденція звишкова.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих	
	від	до
Пшениця двірська	29·—	29·50
Пшениця збірна	27·—	27·50
Жито одноціле	1?·—	19·25
Жито збірне	18·50	18·75
Ячмінь двір. одноцілий	15·—	15·50
Ячмінь на мливо	14·—	14·50
Овес галицький	12·50	13·—
Овес замоклий	11·25	11·75
Овес збірний	10·—	10·50
Кукурудза краєва	18·—	19·—
Барабоeffля промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	18·—	20·—
Фасоля колірова	13·—	14·—
Фасоля краса (з мішк.)	16·—	16·50
Горох пів-Вікторія	27,—	29·—
Горох зелений	20 —	22·—
Бобик	10·—	10·50
Вика чорна	9·50	10·—
Вика сіра	8·—	8·50
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	14·—	14·50
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·75	9·—
Висівки житні	6·75	7·—
Висівки пшеничні	8·25	8·50
Пшоно	30·—	31·—
Просо краєве	28·—	29·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. за.	70·—	72·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—
100 кг льоко Львів	від	до
Пшениця двірська	30·50	31·—
Пшениця збірна	28·50	29·—
Жито одноціле	21·—	21·25
Жито збірне	20·50	20·75
Ячмінь на мливо	15·25	15·75
Овес двірський	14·—	14·50
Овес двірський замокл.	12·75	13·25
Овес збірний	11·50	12·—
Мука пшен. люксусова	63·—	63·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип урид.	37·50	38·—
Висівки житні	7·75	8·—
Висівки пшеничні	9·—	9·25
Крупи ячмінні грубші	28·—	30·—
Пшоно ч. 1	35·—	40·—
Пенцак ч. 10	28·—	30·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 28. 7.: масло 2.90 зол., молоко 17 сот., сметана 90 сот., яйця 2.40—2.60 зол. за копу. Тенденція на масло, сметану удержана, на молоко слаба, на яйця легко звишкова.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПРИЙМУ СТУДЕНТІВ на харч і мешкання, добра опіка, безплатна поміч у науці з нім. мовою. Перемишль, ул. Дворська 31, м. 2. 72 2—2

ВИПРОДУЄМО осталі по сезоні жіночі плащі, костюми, сукні, ґумові плащі і т. п. по незвичайно низьких цінах. Магазин Я. ПОСАМЕНТ. Львів, Академічна 2 (Готель Жоржа). 89 2—3

ЕНЕРГІЙНА, молода особа, з інтеліґентної української родини, дуже добре знається на всякому господарстві — шукає управи на фільварку або при іншій більшій господарці. Зголошення приймає з чемности К. Горбачевська почта Солотвина, коло Станиславова. 67 2—3

ФАБРИКА цукорків „Фортуна Нова“ — Львів, Кордецького 23 прийме негайно метких заступників на Волинь-Галичину за провізією. Референції вимагані. 83 3-3

ОКАЗІЯ! КАМЯНИЦЯ двоповерхова, комфортова, околиця Потоцького при трамваї, дохід нетто около 6.000 зол. Ціна 68.0000 зол. — продає „Целерітер“, Сикстуська 32. 99 1—3

НОВИЙ партеровий дім, два мешкання, город, бічна Листопада при трамваю, ціна 15, готівка 12 тисяч золотих — Іґнат, Куркова 24. 92 1—1

Присилайте передплату!

МОРЕЛІ ВИБІРНІ 15 золотих, **МОРЕЛІ ДИЧКИ** 11 золотих, пятькілеве опакування, оплачено за післяплатою висилає „Сахорович“, Заліщики. 96 1—1

КАМЕНИЦЮ комфортову, Ридерська ..., трьохповерхову, нову, вільну від податків продам або заміняю за ... 40.000; решта гіпотечний довг двадцятипятьлітний. Інформує сторож. 94 1-1

Ширіть наш часопис!

Український Технічно-Господарський Інститут
позаочного навчання
(ВИСОКА ШКОЛА ПОЗАОЧНИХ СТУДІЙ)
при Українській Господарській Академії в Подєбрадах, затверджений Міністерством Хліборобства Чехословаччини продовжує ВПИСИ студентів і курсистів.
Інститут складається з 3-ох відділів:
1) Агрономічно-Лісового, 2) Економічно-Кооперативного, з підвідділами: а) кооперативним, б) банковим і в) промисл.-торговельним і 3) Хеміко-Технологічного. Після закінчення цих відділів дається титули: Агронома, Економіста, Технолога.
Крім того, при Інституті істнують:
А) ВУЖЧІ ФАХОВІ КУРСИ: 1) Суспільної агрономії, 2) Для контрольор-асистентів (контроля годівлі і продукції худоби і 3) Бухгальтерії. і Б) КУРСИ ОКРЕМИХ ПРЕДМЕТІВ: 1) Основи радіотехніки, 2) Оброблення шкіри, 3) Олійництва, 4) Миловарства, 5) Пасічництва, 6) Птахівництва та кріликарства, 7) Практичної фотографії та 8) Чужих мов — німецької, французької, англійської.
Час навчання на курсах від 1 до 4 семестрів.
З ОСЕНИ ЦЬОГО РОКУ розпочинаються позаочні КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА, що складаються з предметів: Історія України, українська мова, історія української літератури, українська культура, фізична ґеоґрафія України, економічна ґеоґрафія України, історія українських громадських рухів XX стол., ...
Проспекти з програмами і правилами висилаються БЕЗПЛАТНО.
Звертатись на адресу:
Ukrajinska Hospodarska Akademie, Podebrady — Tchécoslovaquie,
або Товариство „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР“ (Львів, Ринок 10). 93 1-1

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 шпальти текстові і 8 шпальт оголошеневих.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0.15
1 „ одношпальтовий надіслане і некрольоги „ 0·40
1 „ „ в тексті і новинках „ 0·48
1 „ „ на першій сторінці . „ 0·55

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні по . . . . зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . „ 0·05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . . зол. [illegible]
„ „ 1/2 . . . . . . „ [illegible]
„ „ 1/4 . . . . . . „ [illegible]
„ „ 1/8 . . . . . . „ [illegible]
Текстові сторони 50 проц. дорожче.

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок ...